

Czas wyruszyć w plener

Dzisiaj pierwszy dzień wiosny. Przyroda budzi się do życia, a wyższa temperatura na dworze zachęca do spacerów i wycieczek. Najlepiej jak najbliższej przyrody. Czy zdajemy sobie jednak sprawę z tego, że nasz odpoczynek na łonie natury może zakłócać jej rytm? Jak w takim razie korzystać z uroków przyrody i równocześnie jej nie szkodzić?

Stużą temu m.in. wyznaczone szlaki piesze i ścieżki rowerowe, a także kładki i wieże obserwacyjne. Te i szereg innych działań chroniących przyrodę jest możliwych dzięki wsparciu unijnemu z Programu Infrastruktura i Środowisko, za który odpowiada Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Na terenie całego kraju z programu realizowanych jest już około 560 projektów chroniących środowisko. Przyznano im w sumie 17,7 mld zł z funduszy unijnych. Dokąd więc można wybrać się na wiosenne wyprawy?

Środki unijne z Programu Infrastruktura i Środowisko pomogą w przywróceniu ekosystemu w największym jeziorze południowym Wigry.

Spacer po wydmach możliwy

Podczas pobytu nad morzem warto odwiedzić Park Wydmowy w centrum Helu (nieopodal fokarium), na terenie którego udało się zachować siedlisko wydmowe z rzadkimi gatunkami roślin. W ostatnich latach oczyszczono teren z 600 ton odpadów, nasadzono rośliny i krzewy właściwe dla tego siedliska. W ubiegłym roku udostępniono turystom 138 metrów nadwydmowych kładek, po których można spacerować bez szkody dla środowiska. Pod kładkami umieszczono punkty świetlne (zasilane głównie energią słoneczną) zapewniające światło roślinom osłoniętym pomostami. W parku wydmowym są ścieżki edukacyjne pozwalające lepiej poznać florę nadbałtycką. Park Wydmowy powstał dzięki wsparciu unijnemu o wartości 1,82 mln zł.

Blżej ptaków

Dla miłośników ptaków i tych wszystkich, którzy chcą poznać nasze rodzime gatunki roślin i zwierząt w ich naturalnym środowisku, atrakcją będzie największy rezerwat ornitologiczny w kraju „Stawy Milickie”. Unijne pieniądze z Programu Infrastruktura i Środowisko w wysokości ponad

Fundusze unijne pozwalają chronić 340 gatunków roślin i zwierząt, w tym przywrócić w kraju populację m.in. susła moręgowanego, foki szarej, morświna.

Program Infrastruktura i Środowisko wspomaga 17 z 23 parków narodowych w kraju.

636 tys. zł ułatwiły zbudowanie na jego terenie czatownic i wież, które umożliwiają obserwację zwierząt bez ich niepokojenia. Oznakowano również ścieżki przyrodnicze i wiaty edukacyjne, które uatrakcyjniają lekcje przyrody. Drogowskazy naprowadzają

turystów na ciekawe przyrodniczo miejsca, a tablice informują o właściwym zachowaniu się w środowisku przyrodniczym.

Wypoczynek w lesie

Czy jest możliwe przywrócenie stanu pierwotnego lasów zniszczonych przez działalność wojskową lub przemysł? W większości przypadków tak. Musi jednak upłynąć trochę czasu, bo przyroda nie odradza się z dnia na dzień. Takie ogromne przedsięwzięcie, unikalne w Europie, realizowane jest obecnie w całym kraju na 24 tys. ha lasów znajdujących się w 57 nadleśnictwach. Rekultywacji poddane są obszary po byłych bazach i poligonach wojskowych, z których usuwane są chemiczne zanieczyszczenia gruntu. Z lasów usuwane są niewypały i niewybuchy, a budowle powojenne są rozbierane lub zabezpieczane, np. na „linii Molotowa” zbudowanej podczas II wojny światowej. Działaniami ochronnymi objęto również nietopere, które upodobały sobie na schronienie wojenne bunkry, przypominające im zapewne mikroklimatem jaskinie.

Dzięki wsparciu z Programu Infrastruktura i Środowisko chronione są niemal wszystkie żubry w Polsce.

Na zrewitalizowanych terenach leśnicy będą prowadzić gospodarkę leśną, a my będziemy mogli relaksować się na łonie natury. Zabezpieczone eksponaty wojskowe lub archeologiczne będą prezentowane w nadleśnictwach. Tak rozległe działania ochronne w lasach są możliwe dzięki środkom unijnym w kwocie 110,5 mln zł.

To tylko wybrane przykłady przedsięwzięć chroniących przyrodę, które otrzymały dofinansowanie z Programu Infrastruktura i Środowisko.

Więcej informacji o efektach Programu można znaleźć w serwisie internetowym Ministerstwa Rozwoju Regionalnego www.pois.gov.pl

Park wydmowy w Helu

Wieża obserwacyjna w rezerwacie „Stawy Milickie”

Zdjęcie: Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego

Zdjęcie: Fundacja Ekorozwoju